

**Organ dostępu w kontekście dotychczasowych
doświadczeń w ustanawianiu organów
właściwych w sprawach rynku danych na
podstawie Aktu w sprawie zarządzania danymi
(DGA) oraz Aktu w sprawie danych (DA)**

Grzegorz Sibiga
Zakład Prawa Administracyjnego
INP PAN

26.03.2025 r.

Europejska strategia w zakresie danych

- Europejska strategia w zakresie danych (**Komunikat Komisji Europejskiej z 19.2.2020**) – *„ma na celu stworzenie jednolitego rynku danych, który zapewni europejską konkurencyjność i suwerenność w zakresie danych na świecie”*.
- Jeden z celów strategii: *„Dostępność danych jest niezbędna do szkolenia sztucznej inteligencji (AI), dzięki czemu produkty i usługi mogą przejść szybką transformację: od rozpoznawania wzorców i dostarczania informacji do bardziej zaawansowanych technik prognozowania, sprzyjając tym samym podejmowaniu lepszych decyzji.”*.
- Z drugiej strony (**„tworzenie przestrzeni danych osobowych”**): *„ Wzmocnienie pozycji osób fizycznych w odniesieniu do ich danych. Obywatelom należy zapewnić dalsze wsparcie w egzekwowaniu ich praw, jeśli chodzi o wykorzystanie generowanych przez nich danych. Ich pozycję w tym względzie można wzmocnić, oddając im kontrolę nad ich danymi za pomocą narzędzi i środków umożliwiających decydowanie – na dużym poziomie szczegółowości – o sposobie wykorzystania ich danych”*.

Europejska strategia w zakresie danych

UE tworzy **jednolity rynek danych**, gdzie:

- możliwy jest przepływ danych w granicach UE i między sektorami, z korzyścią dla wszystkich obywateli
- w pełni przestrzega się europejskich przepisów dotyczących w szczególności ochrony prywatności i danych osobowych, a także prawa konkurencji
- zasady dostępu do danych i ich wykorzystywania są uczciwe, praktyczne i zrozumiałe.

UE stanie się atrakcyjną, bezpieczną i dynamiczną gospodarką opartą na danych dzięki:

- ustanowieniu jasnych i uczciwych zasad dotyczących dostępu do danych i ich ponownego wykorzystywania
- inwestowaniu w narzędzia i infrastrukturę nowej generacji do przechowywania i przetwarzania danych
- połączeniu potencjału w europejskiej chmurze obliczeniowej
- łączeniu europejskich **danych w kluczowych sektorach przy wykorzystaniu wspólnych i interoperacyjnych przestrzeni danych**
- zapewnieniu użytkownikom praw, narzędzi i umiejętności umożliwiających pełną kontrolę nad ich danymi.

Europejska strategia – rynek danych

- Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2022/868 z dnia 30 maja 2022 r. w sprawie europejskiego zarządzania danymi i zmieniające rozporządzenie (UE) 2018/1724 (akt w sprawie zarządzania danymi) **Data Governance Act (DGA) – rozpoczęcie stosowania 24.09.2023 r.**
- Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2023/2854 z dnia 13 grudnia 2023 r. w sprawie zharmonizowanych przepisów dotyczących sprawiedliwego dostępu do danych i ich wykorzystywania oraz w sprawie zmiany rozporządzenia (UE) 2017/2394 i dyrektywy (UE) 2020/1828 (akt w sprawie danych) **Data Act (DA) – wejście w życie 11 stycznia 2024 r., rozpoczęcie stosowanie co do zasady – 12.9.2025 r.**

Europejskie przestrzenie danych (opr. EY)

Cechy wspólne DA, DGA i EHDS

1) Przedmiot regulacji:

- a) Dane osobowe
- b) Dane nieosobowe

2) Konsekwencje podziału:

- a) dane osobowe – potrzeba odniesienia do RODO
- b) dane nieosobowe – tworzenie samoistnej regulacji prawnej

3) Metoda administracyjnoprawna:

Oparcie na prawie administracyjnym wykonania: organ i związane z nim kompetencje i procedury (kontrola, kompetencje naprawcze, kary finansowe, reglamentacja administracyjna)

4) Wzajemne odesłania między aktami (EHDS do DGA i DA)

Właściwe organy

- 1) Łączenie przez jeden organ różnego rodzaju kompetencji (reglamentacja, działania organizatorskie, informacyjne, nadzoru nad rynkiem)
- 2) Przyznanie organowi władczych kompetencji:
  - a) kontroli,
  - b) zobowiązania do działań naprawczych,
  - c) nakładania administracyjnych kar pieniężnych.
- 2) Niezależna kontrola sądu (ew. innego niezależnego organu) nad władczymi działaniami organu nadzoru,
- 3) Prawo do złożenia skargi do organu nadzoru przez osoby, których prawa określone w akcie zostały naruszone.(uprawnionych),
- 4) Współpraca i koordynacja w sieci organów

DGA – zakres aktu

1. Warunki ponownego wykorzystywania w UE niektórych kategorii danych będących w posiadaniu podmiotów sektora publicznego
2. Świadczenie usług pośrednictwa danych
3. Udostępnianie danych z pobudek altruistycznych

DGA – system organów

1. Podmiot właściwy i pojedynczy punkt informacyjny
2. Organ właściwy do spraw pośrednictwa danych
3. Organ właściwy do spraw rejestracji organizacji altruizmu danych

Właściwe organy państw członkowskich ds. pośrednictwa w zakresie danych i ds. altruistycznego podejścia do danych

Latest update: 04/03/2025

National competent bodies and authorities under the Data Governance Act

Member State	Competent body (Art. 7)	Competent authority for data intermediation (Art. 13)	Competent authority for data altruism (Art. 23)
Austria			
Belgium	The Federal Service Integrator, under the competence of the Federal Public Service Policy and Support	Federal Public Service of Economy, SMEs, Self-Employed and Energy	
Bulgaria	Minister of e-Government, President of the National Statistical Institute (for reuse of statistical data)	Minister of e-Government	
Croatia	Central State Office for the Development of Digital Society	Central State Office for the Development of Digital Society	
Cyprus			
Czech Republic			
Denmark	Statistics Denmark	Agency for Digital Government	
Estonia		Estonian Data Protection Inspectorate	
Finland	Statistics Finland Finnish Social and Health Data Permit Authority Findata (for secondary use of social and health care data)	Finnish Transport and Communications Agency Traficom	
France	DINUM - Direction interministérielle du numérique, placée sous l'autorité du ministre de la Transformation et de la Fonction publique	ARCEP - L'Autorité de régulation des communications électroniques, des postes et de la distribution de la presse	CNIL - La Commission Nationale de l'Informatique et des Libertés
Germany			
Greece			
Hungary	The National Data Asset Agency	The National Data Protection and Freedom of Information Authority	
Ireland	Central Statistics Office	Competition and Consumer Protection Commission	
Italy	l'Agenzia per l'Italia digitale (AgID)	l'Agenzia per l'Italia digitale (AgID)	
Latvia	Ministry of Environmental Protection and Regional Development Republic of Latvia		

Latest update: 04/03/2025

Lithuania	The State Data Agency	The State Data Protection Inspectorate	
Luxembourg			
Malta	Digital Innovation Authority	Digital Innovation Authority	
Netherlands	Statistics Netherlands	The Authority for Consumers and Markets	
Poland			
Portugal	Agency for Administrative Modernisation	ANACOM - National Communications Authority General Secretariat of the - Ministry of Finance (for data in the sphere of the government area of finance) - General Inspection of Agriculture, the Sea, the Environment and Spatial Planning (for data in the area of agriculture and fisheries) Autoridade de Segurança Alimentar e Económica (for data in the sphere of the government area of the economy, within the scope of ASAE's mission and attributions) General Secretariat of the Ministry of the Environment (for data from the environmental government area) Serviços Partilhados do Ministério da Saúde, SPMS (for data from the health government area, within the scope of SPMS's mission and attributions)	General Secretariat of the Government
Romania	The Authority for the Digitisation of Romania (ADR)		
Slovakia	Ministry of Investment, Regional Development and Informatization of the Slovak Republic	Ministry of Investment, Regional Development and Informatization of the Slovak Republic (The register of recognised data altruism organisations will be maintained jointly with the Office for Personal Data Protection of the Slovak Republic)	
Slovenia	Inspector for the Information Society, Ministry of Digital Transformation	Inspector for the Information Society, Ministry of Digital Transformation	Ministry of Public Administration

Spain	Deputy Directorate General for Planning and Governance of Digital Administration General Secretariat for Digital Administration. State Secretariat for Digitization and Artificial Intelligence Ministry of Economic Affairs and Digital Transformation	Deputy Directorate General for Digital Society Directorate General for Digitization and Artificial Intelligence State Secretariat for Digitization and Artificial Intelligence Ministry of Economic Affairs and Digital Transformation
Sweden	National Agency for Digital Government (Digg) and Statistics Sweden (SCB)	Swedish Post and Telecom Agency (PTS)

Akt w sprawie danych (Data Act - DA)

Ustanowienie zharmonizowanych przepisów między innymi dotyczących:

- a) udostępniania danych z produktu i z usługi powiązanej użytkownikowi produktu skomunikowanego lub usługi powiązanej;
- b) udostępniania danych przez posiadaczy danych odbiorcom danych;
- c) udostępniania danych przez posiadaczy danych organom sektora publicznego, Komisji, Europejskiemu Bankowi Centralnemu i organom Unii – w przypadku wystąpienia wyjątkowej potrzeby wykorzystania tych danych do celów wykonania określonego zadania realizowanego w interesie publicznym;
- d) ułatwiania zmiany dostawcy usług przetwarzania danych;
- e) wprowadzania zabezpieczeń przed niezgodnym z prawem dostępem osób trzecich do danych nieosobowych; oraz
- f) opracowania norm interoperacyjności wobec danych, które mają być udostępniane, przekazywane i wykorzystywane.

Akt w sprawie danych (Data Act - DA)

- **2022 r. Europejska strategia w zakresie danych:** „20 % operacji przetwarzania i analizy danych odbywa się w inteligentnych urządzeniach podłączonych do internetu, takich jak samochody, sprzęty gospodarstwa domowego czy roboty produkcyjne, oraz w obiektach przetwarzania danych znajdujących się w pobliżu użytkownika (tzw. edge computing).”.
- **„Produkt skomunikowany”** oznacza rzecz, która pozyskuje, generuje lub zbiera dostępne dane dotyczące jej wykorzystywania lub jej otoczenia i która jest w stanie komunikować dane z produktu za pomocą usługi łączności elektronicznej, łączą fizycznego lub dostępu na urządzeniu i której podstawową funkcją nie jest przechowywanie, przetwarzanie ani przesyłanie danych w imieniu strony innej niż użytkownik;
- **„Usługa powiązana”** oznacza usługę cyfrową, w tym oprogramowanie, ale z wyłączeniem usług łączności elektronicznej, która podczas zakupu, najmu, dzierżawy lub leasingu jest skomunikowana z produktem w taki sposób, że jej brak uniemożliwiłby produktowi skomunikowanemu wykonywanie co najmniej jednej z jego funkcji, lub która zostaje skomunikowana z produktem przez producenta lub osobę trzecią później, aby dodać, uaktualnić lub zmodyfikować funkcje produktu skomunikowanego.

Data Act – organ właściwy

Organ właściwy (art. 37 DA) oraz koordynator danych w przypadku więcej niż jednego organu

„Organ odpowiedzialny za stosowanie i egzekwowanie DA”

Niemieckie wdrożenie DA – studium przypadku

Federalna Agencja ds. Sieci (Bundesnetzagentur, BNetzA) jako główny organ nadzorczy (koordynator ds. danych). BNetzA zostaje wyznaczona jako centralna instytucja odpowiedzialna za stosowanie i egzekwowanie przepisów Data Act w Niemczech. Będzie rozpatrywać skargi i prowadzić postępowania w sprawach naruszeń, obejmując zarówno użytkowników danych, jak i ich dostawców. W sprawach sektorowych ma obowiązek współdziałania z właściwymi organami branżowymi

Niemieckie wdrożenie DA – krytyka projektu

- Projekt narusza unijne prawo – sprzeczność z Art. 37 ust. 3 Data Act
- Projekt wprowadza niepraktyczną i nieefektywną strukturę nadzorczą
- Projekt ignoruje lokalną wiedzę i doświadczenie krajowych organów nadzorczych.
- Projekt prowadzi do zmniejszenia pewności prawa i pogorszenia dostępu do środków ochrony prawnej.
- Projekt podważa zasadę jednolitości nadzoru w sprawach dotyczących ochrony danych osobowych.

EHDS – system organów

- **Organ e-zdrowia** (współdziałający z organem nadzorczym w zakresie skarg podmiotów danych)
- **Organy nadzoru rynku** (w zakresie systemów elektronicznej dokumentacji medycznej)
- **Organ ds. dostępu do danych dotyczących zdrowia**

Dziękuję za uwagę

grzegorz.sibiga@trapple.pl